

สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผล ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุตรดิตถ์

CONDITIONS AND DEVELOPMENT GUIDELINES FOR THE ADMINISTRATION OF MEASUREMENT
AND EVALUATION OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION OF THE
SECONDARY EDUCATION AREA OFFICE PHITSANULOK UTTARADIT

ทินารมภ์ บัวทอง ^{1*} ชำนาญ ปาณาวงษ์ ²

Thinarom Buathong ^{1*} Chamnan Panawong ²

^{1,2} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

^{1,2} Faculty of Education, Naresuan University, Thailand

* Corresponding author e-mail: thinaromb66@nu.ac.th

Received: 18/03/2025 | Revised: 02/06/2025 | Accepted: 20/06/2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยวิธีดำเนินการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวัดผลและประเมินผล ปีการศึกษา 2567 จำนวน 114 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 37 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและ

ประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่าหน่วยงานต้นสังกัดต้องจัดอบรมให้ผู้บริหารและครูเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้มีความรู้และปฏิบัติตามขั้นตอนการวัดและประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้ตัดสินผลการเรียนได้อย่างเที่ยงตรง รวมทั้งสามารถสะท้อนศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ: สภาพและแนวทาง, การพัฒนาการบริหารงาน, การวัดและประเมินผล

Abstract

This research aimed to study the conditions and development guidelines for the administration of measurement and evaluation in educational institutions under the Office of the Secondary Education Area, Phitsanulok, Uttaradit. The research consisted of two steps: Step 1 studied the current conditions. Data were collected from 114 administrators and supervisors of measurement and evaluation in the 2024 academic year. A 37-item, 5-level rating scale questionnaire was used. Data were analyzed using mean and standard deviation. Step 2 focused on development guidelines, using interviews with five qualified experts. The interview had seven items and data were analyzed through content analysis. Results: 1. The overall administration of measurement and evaluation was at the highest level. The aspect with the highest average value was the aspect of preparation of educational documents, which was at the highest level, and the aspect with the lowest average value was the aspect of preparation of learning measurement and evaluation plans, which was at the highest level. 2. Development guidelines suggested that the parent organization should provide training for administrators and teachers on proper principles of measurement and evaluation, following Ministry of Education regulations. This would ensure accurate assessment and reflect students' true potential.

Keywords: Conditions and approaches, Management Development,

Measurement and evaluation

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษามุ่งยกระดับคุณภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ และปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ รองรับความหลากหลายของการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนทุกวัยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและมีทักษะที่จำเป็นในโลกอนาคต สามารถแก้ไขปัญหา ปรับตัว สื่อสาร ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สำนักงานเลขาธิการการศึกษาได้กำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 โดยมีเป้าหมายด้านผู้เรียนและด้านการจัดการศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะศตวรรษที่ 21

(3Rs8Cs) และส่งเสริมการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุค BANI World (ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอิชัย และคณะ, 2563)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 26 ได้กล่าวว่า “ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย” ซึ่งแนวทางในการวัดและประเมินผลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 26 นั้น ได้แก่ 1) วัดพัฒนาการของผู้เรียน 2) วัดความประพฤติ (รวมถึงคุณธรรมและจริยธรรม) 3) การสังเกตพฤติกรรมการเรียน 4) การร่วมกิจกรรม และ 5) การทดสอบควบคู่ไปกับการสอน (อนวัติ คุณแก้ว, 2562 อ้างถึงใน วาสนา ประवालพฤษ, 2544) เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้น สถานศึกษาในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจึงต้องมีการบริหารงานวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4) การตัดสินผลการเรียน 5) การตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ 6) การเทียบโอนผลการเรียน และ 7) การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557) เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถานศึกษาต้องจัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายถือปฏิบัติร่วมกัน และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งสถานศึกษาต้องมีผลการเรียนรู้จากการวัดและประเมินทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ ตลอดจนการประเมินภายนอก เพื่อใช้เป็นข้อมูลสร้างความมั่นใจเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนแก่ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการสำคัญในการตรวจสอบคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ว่าผู้เรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ ช่วยในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ใช้เป็นข้อมูลส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิผล (สมนึก ภัททิยธนี, 2562) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องทำ เพื่อจะได้ทราบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูประสบผลสำเร็จและมีคุณภาพมากเพียงใด

จากรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประจำปีงบประมาณ 2566 เกี่ยวกับผลการติดตามประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามตัวชี้วัดนโยบายเร่งด่วนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Quick Policy : QP) ซึ่งได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายเร่งด่วน ในตัวชี้วัด

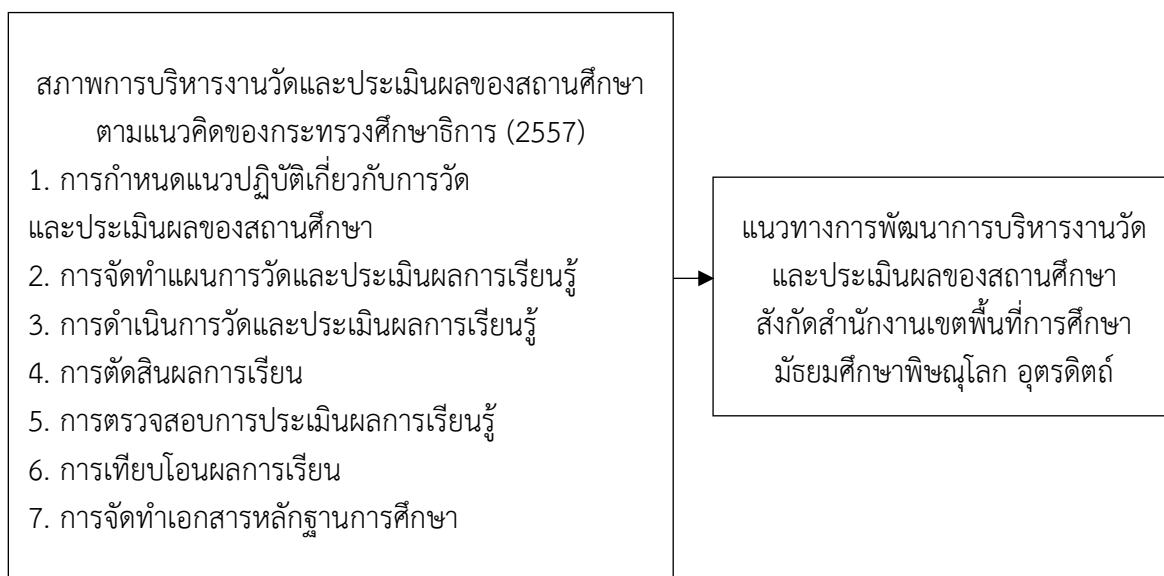
ที่ 4 ระดับความสำเร็จของการนำผล RT หรือ NT หรือ O-NET หรือผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนอื่น ๆ ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งพบว่ามีส่วนที่ต้องพัฒนาเกี่ยวกับการนำผลการประเมินไปใช้พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิษณุโลก อุตรดิตถ์, 2566) เนื่องจากสถานศึกษาส่วนใหญ่มีแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลที่ไม่เป็นรูปธรรม ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนไม่เข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จึงไม่สามารถแปลความหมายข้อมูลและนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง มีการนำผลการประเมินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ซึ่งไม่ใช่ผลการประเมินเพื่อการสะท้อนกลับและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ไม่มีการพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลให้มีความสอดคล้องกับผู้เรียนในปัจจุบัน ตลอดจนมีการใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ไม่สามารถวัดผลให้สะท้อนความสามารถของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ส่งผลให้ได้ข้อมูลที่ไม่มีประสิทธิภาพและไม่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ จะเห็นได้ว่าปัญหาส่วนหนึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพการศึกษาได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการวิเคราะห์ภาระงานรวมทั้งกำหนดกระบวนการทำงานและผู้รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจนและเหมาะสม ทั้งนี้หากการดำเนินงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไม่เป็นระบบ จะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการวัดและประเมินผลการศึกษาที่จะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนรู้ นั้น ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพที่จะช่วยให้การวัดและประเมินผลการศึกษาสามารถสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนได้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และมุ่งค้นหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทในการจัดการศึกษา และถือเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารจัดการการวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

1.1 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และหัวหน้างานวัดผลและประเมินผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2567 จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 57 คน และหัวหน้างานวัดผลและประเมินผล จำนวน 57 คน รวม 114 คน

1.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ตามแนวคิดการบริหารงานวัดและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ (2557) ประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 3) การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 4) การตัดสินผลการเรียน 5) การตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ 6) การเทียบโอนผลการเรียน และ 7) การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

1.3.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นเพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

1.3.2 ตอนที่ 2 สภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยมีข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 37 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ (นำผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อคำถามที่นำไปใช้ได้) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.95

1.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

1.4.2 ผู้วิจัยนำหนังสือราชการจากมหาวิทยาลัยนเรศวร ดำเนินการติดต่อขออนุญาตและขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในการตอบแบบสอบถาม

1.4.3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองและเก็บข้อมูลด้วยวิธีการกรอกแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (Google Forms) จำนวน 114 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 114 ฉบับ และตรวจสอบความสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

1.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) 5 ระดับ ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2.1 ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา หรือด้านการปฏิบัติงานวิชาการ หรืองานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 5 คน

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยนำข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้านในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 7 ข้อ ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ (นำผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับผลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อคำถามที่นำไปใช้ได้)

2.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

2.4.2 ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล โดยมีการนัดหมายเกี่ยวกับวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

2.4.3 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ถึงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

2.4.4 ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียงแบบพรรณนา แล้วสรุปประเด็นข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการตีความ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้างานวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน ผู้ตอบส่วนมากเป็นเพศหญิง

จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 55.30 ผู้ตอบส่วนมากมีระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 52.60 และผู้ตอบส่วนมากมีประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.10 ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	n = 114	
	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	51	44.70
1.2 หญิง	63	55.30
รวม	114	100.00
2. ตำแหน่ง		
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	57	50.00
2.2 หัวหน้างานวัดผลและประเมินผลสถานศึกษา	57	50.00
รวม	114	100.00
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	40	35.10
3.2 ปริญญาโท	60	52.60
3.3 ปริญญาเอก	14	12.30
รวม	114	100.00
4. ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน		
4.1 น้อยกว่า 5 ปี	35	30.70
4.2 5 - 10 ปี	40	35.10
4.3 มากกว่า 10 ปี	39	34.20
รวม	114	100.00

2. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.27$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.90$, $\sigma = 0.23$) รองลงมา คือ ด้านการตัดสินผลการเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.76$, $\sigma = 0.37$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.59$, $\sigma = 0.38$) ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในภาพรวม (n = 114 คน)

ที่	สภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของ สถานศึกษา	μ	σ	แปลผล	ลำดับ
1	ด้านการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลของสถานศึกษา	4.69	0.38	มากที่สุด	4
2	ด้านการจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.59	0.38	มากที่สุด	7
3	ด้านการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	4.60	0.40	มากที่สุด	6
4	ด้านการตัดสินผลการเรียน	4.76	0.37	มากที่สุด	2
5	ด้านการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้	4.75	0.33	มากที่สุด	3
6	ด้านการเทียบโอนผลการเรียน	4.65	0.44	มากที่สุด	5
7	ด้านการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา	4.90	0.23	มากที่สุด	1
	รวม	4.70	0.27	มากที่สุด	

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ พบว่า

3.1 ด้านการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมให้มีการจัดอบรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ โดยเน้นความสำคัญของการมอบหมายงานที่ถูกต้องให้แก่หัวหน้างานวัดและประเมินผล หรือมีการกำหนดบทบาทหน้าที่และโครงสร้างงานให้ชัดเจน รวมทั้งมีการติดตามงานอย่างเป็นระบบโดยดำเนินงานภายใต้นโยบายของต้นสังกัด นอกจากนี้สถานศึกษาต้องมีการทบทวนหลักสูตรอยู่เสมอ และส่งเสริมให้หัวหน้างานวัดและประเมินผลจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความสอดคล้องในการปฏิบัติงานของครูตามมาตรฐานของสถานศึกษา

3.2 ด้านการจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มีการอบรมพัฒนาหัวหน้างานวัดและประเมินผลให้สามารถจัดทำคู่มือการวัดผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยในคู่มือต้องมีการกำหนดสิ่งที่ต้องประเมินให้ชัดเจน และให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ของกิจกรรม มีการใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และผ่านการตรวจสอบคุณภาพก่อนนำมาใช้จริง รวมทั้งต้องส่งเสริมครูให้มีแผนการจัดการเรียนรู้ในส่วนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สามารถนำไปใช้ได้จริง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการใช้คู่มือเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

3.3 ด้านการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาครูผ่านการอบรมโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง หรือสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประเมินที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 มีการนิเทศภายในเพื่อตรวจสอบและพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลของครูให้มีความหลากหลายตามลักษณะของผู้เรียน เพื่อ

สะท้อนความสามารถของผู้เรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมครูให้นำเทคโนโลยีที่มีมาใช้ในการประเมินผลผู้เรียน เพื่อลดภาระครูและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

3.4 ด้านการตัดสินผลการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดอบรมครูเกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลหรือการตัดสินผลการเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC ส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาความสามารถของตนเองในการออกแบบและใช้เครื่องมือวัดผลที่เหมาะสม นอกจากนี้มีการพัฒนาครูให้สามารถวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลการประเมินได้อย่างถูกต้อง โดยเน้นการใช้เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่เป็นมาตรฐาน ตลอดจนจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบคุณภาพการตัดสินผลการเรียนของครู

3.5 ด้านการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ ควรมีการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาผ่านการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล และส่งเสริมให้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาเครื่องมือวัดผลให้ได้มาตรฐาน รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันพัฒนาเครื่องมือวัดผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามธรรมชาติรายวิชา นอกจากนี้ต้องส่งเสริมให้ครูมีการปรับปรุงเครื่องมือประเมินให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน และมีการนำผลการใช้เครื่องมือมาวิเคราะห์ย้อนกลับ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนต่อไป ตลอดจนจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลระหว่างสถานศึกษา เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในการพัฒนาเครื่องมือวัดผลให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุนครูที่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการออกแบบเครื่องมือวัดผลโดยใช้เทคโนโลยีในการช่วยพัฒนาเครื่องมือให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3.6 ด้านการเทียบโอนผลการเรียน หน่วยงานต้นสังกัดต้องพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียน โดยส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย แนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีการจัดอบรมให้หัวหน้างานวัดและประเมินผลเกี่ยวกับแนวทางการเทียบโอนผลการเรียน ตลอดจนผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการมอบหมายให้หัวหน้างานวัดและประเมินผลเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการเทียบโอนผลการเรียน และมีการวางระบบการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งสถานศึกษา

3.7 ด้านการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดต้องมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานการศึกษา รวมทั้งมีการจัดอบรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการมอบหมายและกำหนดให้นายทะเบียนเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการทำงาน โดยมีการวางแผนการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาและจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาผ่านระบบ SGS (Secondary Grading System) ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวมสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผล ของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการ จัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดทำ แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการ บริหารจัดการงานวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบโดยได้รับความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการวัดและ ประเมินผลผู้เรียน รวมทั้งมีการกำหนดแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของ กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2552, น. 92-96) กล่าวว่า การ บริหารการวัดและประเมินผลการศึกษาเป็นการกำหนดหลักการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็น ระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ให้ผล การประเมินที่ตรงตามความรู้และความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ตลอดจนถูกต้องตามหลักการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวินัย ทาพันธ์ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ การดำเนินงานการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลกอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผล ทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ อยู่ใน ระดับมากที่สุด

1.1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา อยู่ในระดับมาก ที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายงานให้บุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง โดยมิ การมอบหมายให้นายทะเบียนจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐาน และเป็นไปตาม หลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งส่งเสริมให้ครูจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาที่สถานศึกษา กำหนด ซึ่งเป็นหลักฐานที่ช่วยสะท้อนพัฒนาการทางการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2557, น. 12) กล่าวว่า ให้สถานศึกษาจัดทำและออกเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อ เป็นหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ รายงานผลการเรียน แสดงวุฒิการศึกษา และรับรองผลการเรียน ของผู้เรียน รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดของวราเสฏฐ์ เกษีสังข์ (2559, น. 42 อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตร โรจน์, 2553) กล่าวว่า หัวหน้างานวัดและประเมินผลการศึกษา และนายทะเบียน มีบทบาทหน้าที่และ ความรับผิดชอบในการเก็บรักษาเอกสารและหลักฐานการประเมินผลการเรียนและเอกสารอื่น ๆ ตามความ จำเป็นที่ต้องใช้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน

1.2 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ อยู่ใน ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหัวหน้างานวัดและประเมินผลการศึกษาขาดการวางแผนที่เป็นระบบ อาจยังไม่มีการจัดทำแผนการวัดผลที่ครอบคลุมทุกมิติ ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแนวทางที่

กำหนดไว้ นอกจากนี้ครูอาจยังขาดทักษะในการออกแบบแผนการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตร ตลอดจนหัวหน้างานวัดและประเมินผลการศึกษาขาดการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของครู ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของทรงศรี ชำนาญกิจ (2559, น. 24) กล่าวว่า หัวหน้างานวัดและประเมินผลต้องจัดทำเอกสารความรู้เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียน เพื่อเผยแพร่ให้ครูได้รับรู้โดยทั่วกัน ครูต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยครูมีบทบาทศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำโครงสร้างรายวิชาและแผนการประเมิน รวมทั้งมีการชี้แจงรายละเอียดของการวัดและประเมินผลให้ผู้เรียนเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ วิธีการ เครื่องมือ ภาระงาน เกณฑ์คะแนน ตามแผนการประเมินที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจิณณ์นิตา ทับทิม (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินผลนักเรียนสำหรับครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า การวัดและประเมินผลนักเรียนสำหรับครูคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรดิตถ์ ประกอบด้วย กำหนดวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผล กำหนดลักษณะและขอบเขตสิ่งที่ต้องการวัดและประเมินผล กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการวัดและประเมินผล ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวัดและประเมินผล รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลในการวัดและประเมินผล รวมทั้งมีการสะท้อนการวัดและประเมินผล โดยสถานศึกษาต้องมีการดำเนินงานครอบคลุมทุกด้าน จึงจะส่งผลให้การวัดและประเมินผลนักเรียนมีคุณภาพ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 ด้านการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ผลการวิจัย

พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดต้องจัดให้มีการอบรมให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ โดยเน้นความสำคัญของการมอบหมายงานที่ถูกต้องให้แก่หัวหน้างานวัดและประเมินผล และส่งเสริมให้หัวหน้างานวัดและประเมินผลจัดทำคู่มือการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหน่วยงานต้นสังกัดมีการให้ความสำคัญของการกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาในหลายมิติ ตั้งแต่การอบรมและพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดโครงสร้างงานที่ชัดเจน และการส่งเสริมให้มีการจัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้การวัดและประเมินผลของสถานศึกษามีความถูกต้อง และส่งเสริมคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์ (2562, น. 283 อ้างถึงใน สุมาลี จันทร์ชโล, 2542, น. 13-14 และ ทิวิธต์ มณีโชติ, ม.ป.ป., ออนไลน์) กล่าวว่า การดำเนินงานการวัดและประเมินผลการศึกษา ต้องมีการกำหนดนิยามหรือวัตถุประสงค์ของสิ่งที่ต้องการวัดให้ชัดเจน โดยจัดทำเป็นแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล เพื่อจะได้สร้างเครื่องมือวัดให้ตรงกับสิ่งที่กำหนดไว้

2.2 ด้านการจัดทำแผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร

สถานศึกษาต้องจัดให้มีการอบรมพัฒนาหัวหน้างานวัดและประเมินผลให้สามารถจัดทำคู่มือการวัดผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยในคู่มือต้องมีการกำหนดสิ่งที่ต้องประเมินให้ชัดเจน และให้ครอบคลุมทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ของกิจกรรม มีการใช้เครื่องมือวัดผลที่หลากหลาย และผ่านการตรวจสอบคุณภาพ

ก่อนนำมาใช้จริง และส่งเสริมให้มีการใช้คู่มือเป็นแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) อาจเนื่องด้วยเหตุปัจจัยจากการจัดทำแผนการวัดและประเมินผลที่มีคุณภาพ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวัดและประเมินผล และครูผู้สอน ซึ่งจะนำไปสู่การวัดและประเมินผลที่มีมาตรฐานและเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศราวดี ศรีนนท์ (2563) ได้ทำวิจัยเรื่องสภาพและแนวทางการบริหารงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาต้องมีการจัดทำคู่มือการวัดผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและควรนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ในการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อความถูกต้อง รวดเร็ว และลดภาระงานของครูประจำวิชา ซึ่งแผนการประเมินควรประเมิน 2 ด้าน ได้แก่ เวลาที่เข้าร่วมกิจกรรม และคะแนนในการร่วมกิจกรรม รวมทั้งมีการประชุมเพื่อหาข้อสรุปในการดำเนินงานและแก้ไขจุดบกพร่องในการดำเนินงานครั้งต่อไป

2.3 ด้านการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาครูผ่านการอบรมโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการประเมินตามสภาพจริง หรือสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประเมินที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 มีการนิเทศภายในเพื่อตรวจสอบและพัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลของครูให้มีความหลากหลายตามลักษณะของผู้เรียน เพื่อสะท้อนความสามารถของผู้เรียนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาครูด้านการวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างระบบการประเมินผลที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับแนวทางการศึกษายุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจิตติมา วรณศรี (2566, น. 60-63) กล่าวว่า การประเมินผลการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และมีความครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ โดยทั่วไปการประเมินผลจัดเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนที่ครอบคลุมทุกด้านเพื่อให้การประเมินมีความถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง และสอดคล้องกับการประเมินในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับแนวคิดของพิชิต ฤทธิ์จรรยา (2567, น. 19) กล่าวว่า การทำให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ จะทำให้ผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ ดังนั้นผู้สอนควรมีการดำเนินการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสอดคล้องกับยุคปัจจุบัน รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Drummond and Marshall (2006) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้การประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessment for Learning) ผลการวิจัยพบว่า สิ่งสำคัญของการประเมินคือการรับรู้ของผู้เรียน และการให้ข้อเสนอแนะย้อนกลับ เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีคุณภาพต่อไป

2.4 ด้านการตัดสินผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการจัดอบรมครูเกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลหรือการตัดสินผลการเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านกระบวนการ PLC ส่งเสริมให้ครูมีพัฒนาความสามารถของตนเองในการออกแบบและใช้เครื่องมือวัดผลที่เหมาะสม นอกจากนี้มีการพัฒนาครูให้สามารถวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลการประเมินได้อย่างถูกต้อง โดยเน้นการใช้เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนที่เป็นมาตรฐาน อาจเนื่องด้วยเหตุ

ปัจจัยจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนาครูให้สามารถวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐาน การจัดอบรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการวัดและประเมินผลตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด จึงเป็นแนวทางที่ช่วยให้ครูมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับกระบวนการวัดผล รวมถึงสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม ซึ่งช่วยให้การตัดสินผลการเรียน มีความเที่ยงตรง ชัดเจน และเป็นมาตรฐานเดียวกันในระดับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอนวัณน์ สุวรรณมาตย์ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินการบริหารการวัดและประเมินผลการศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจ โดยสามารถปฏิบัติตามหลักการและขั้นตอนการวัดและประเมินผล การศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้สามารถตัดสินผลการเรียนได้อย่างเที่ยงตรง และชัดเจน

2.5 ด้านการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาความรู้ของตนเองเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล และต้องตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาเครื่องมือวัดผลให้ได้มาตรฐานโดยมีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ รวมทั้งมีการส่งเสริมให้ครูในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ร่วมกันพัฒนาเครื่องมือวัดผลที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามธรรมชาติรายวิชา และมีการนำผลการใช้เครื่องมือมาวิเคราะห์ย้อนกลับ เพื่อพัฒนาคุณภาพการสอนต่อไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูสามารถพัฒนาเครื่องมือวัดผลที่มีมาตรฐาน ตลอดจนส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการออกแบบเครื่องมือวัดผล นอกจากนี้การติดตาม วิเคราะห์ และปรับปรุงระบบการวัดผลอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้การประเมินผลมีความน่าเชื่อถือ และนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนของนักเรียนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสกริพร เชาวนชัย (2567, น. 81) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยต้องมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับการประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน การสร้างเครื่องมือการประเมินการเรียนรู้ และการแปลผลการประเมินอยู่เสมอ มีการนิเทศติดตามการสร้างเครื่องมือประเมินการเรียนรู้ และการนำผลการประเมินการเรียนรู้ของผู้สอนไปใช้พัฒนาผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงความสำเร็จ ปัญหาในการประเมินการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

2.6 ด้านการเทียบโอนผลการเรียน ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานต้นสังกัดต้องพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งมีการจัดอบรมให้หัวหน้างานวัดและประเมินผลเกี่ยวกับแนวทางการเทียบโอนผลการเรียน และมอบหมายให้หัวหน้างานวัดและประเมินผลเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติการเทียบโอนผลการเรียน และมีการวางระบบการเทียบโอนผลการเรียนให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเทียบโอนผลการเรียนเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำผลการเรียนจากสถานศึกษาหรือระบบการศึกษาอื่นที่แตกต่างกันมาใช้ต่อเนื่องได้อย่างราบรื่น และช่วยลดความซ้ำซ้อนในการเรียนรู้ การดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนจำเป็นต้องมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐาน

เดียวกัน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธวัชพงศ์ ประสารักษ์สกุล (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า วิธีการบริหารจัดการการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนที่ดีนั้น ต้องมีการวางแผนที่ครอบคลุมทั้งระบบการดำเนินงาน มีการจัดทำปฏิทินงาน คู่มือการดำเนินงาน และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน

2.7 ด้านการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หน่วยงานต้นสังกัดต้องมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับเอกสารหลักฐานของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล รวมทั้งมีการจัดอบรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการเอกสารหลักฐานการศึกษา เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการมอบหมายและกำหนดให้นายทะเบียนเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการทำงาน โดยมีการวางแผนการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาและจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาผ่านระบบ SGS (Secondary Grading System) ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นการรับรองผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในการสนับสนุนการศึกษาต่อหรือการทำงานในอนาคตของผู้เรียน รวมทั้งการพัฒนาความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาและส่งเสริมให้ครูมีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาจึงมีความสำคัญ เพื่อให้เกิดความถูกต้อง แม่นยำ และลดภาระงานที่อาจนำไปสู่ข้อผิดพลาดได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจรรยา แก้วเอี่ยม (2557, น. 15-16) กล่าวว่า การจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา รวมทั้งต้องเก็บรักษาเอกสารและหลักฐานการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและทำลายเอกสารการวัดและประเมินผลที่หมดความจำเป็นแล้ว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่าสภาพการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา ยังมีจุดเน้นที่สามารถพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดควรนำนโยบายด้านการวัดและประเมินผลของสถานศึกษามาทบทวนและปรับปรุงให้ทันสมัย สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยควรจัดอบรมผู้บริหารและครูเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมจัดทำแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถนำไปใช้ได้จริง
2. จากผลการวิจัยพบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษาที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นแนวทางที่มีประโยชน์ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรใช้ผลการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวัดและประเมินผล เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา แต่ไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวัดและประเมินผล ดังนั้นควรศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและปัจจัยที่เอื้อต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา เช่น นโยบาย ทรัพยากร ความรู้ของบุคลากร เพื่อส่งเสริมให้สามารถพัฒนางานวัดและประเมินผลได้อย่างครอบคลุม และมีคุณภาพอย่างแท้จริง

2. จากการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีได้นำแนวทางไปทดลองปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ดังนั้นควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษา และมีการนำรูปแบบไปทดลองปฏิบัติจริงในสถานศึกษา รวมทั้งมีการวิเคราะห์คุณภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลของสถานศึกษาที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนสามารถยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2557). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- จรูญ แก้วเอียน. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: สำนักพิมพ์خانเมืองการพิมพ์.
- จิตติมา วรรณศรี. (2566). *การบริหารจัดการสู่คุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 1). พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- จิณณ์ณิตา ทับทิม. (2565). *แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินผลนักเรียนสำหรับครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดอุดรธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลกอุดรธานี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ทรงศรี ชำนาญกิจ. (2559). *หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา (ฉบับปรับปรุง)* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สุราษฎร์ธานี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ธวัชพงศ์ ประชาธิ์สกุล. (2560). *การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการการวัดประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธีรศักดิ์ อุปรมัย อุปไมยอริชัย และคณะ. (2563). *การบริหารและการจัดการศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มีน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2567). *เทคนิคการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: เพชรเกษมการพิมพ์.
- วราเสฏฐ์ เกษิสังข์. (2559). *การบริหารจัดการการวัดและประเมินผลการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในศตวรรษที่ 21* (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วินัย ทาพันธ์. (2565). *การศึกษาสภาพการดำเนินงานการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- ศราวุฒิ ศรีนนท์. (2563). *สภาพและแนวทางการบริหารงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว* (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สถิรพร เชาวนชัย. (2567). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: การพิมพ์ต่อหอคอม.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2562). *การวัดผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. (2566). *รายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประจำปีงบประมาณ 2566*. สืบค้น 3 พฤษภาคม 2567, จาก https://www.sec-plkutt.go.th/plan66/report_66.pdf
- อนุวัฒน์ สุวรรณมาตย์. (2560). *รูปแบบการบริหารงานวัดและประเมินผลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2562). *การวัดและประเมินผลการศึกษาแนวใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Drummond and Marshall. (2006). *How teachers engage with Assessment for Learning: lessons from the classroom*. retrieved 10 June 2024, from <https://www.researchgate.net/publication/238775349>